

ONA TILI VA O'QISH SAVODXONLIGI DARSLARIDA ZAMONAVIY TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH (KAHOOT, EDUCAPLAY KABI PLOTFORMALAR MISOLIDA)

Istamova Shoxida Maxsudovna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Qurbonnazarova Gulbegim To'ymurodovna

Osiyo Xalqaro Universiteti Ta'lim-tarbiya nazariyasi va metodikasi (Boshlang'ich ta'lim)

yo'nalishi II kurs magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida zamonaviy ta'lim texnologiyalarining, xususan Kahoot va Educaplay kabi onlayn platformalarining qo'llanilishi muhokama qilinadi. Maqolada ushbu platformaning o'quvchilarning bilim olish jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshirishdagi o'rni, ularning o'rganish motivatsiyasini mustahkamlashdagi samaradorligi va ta'limda interaktiv o'yinlar va mashqlar yordamida o'quvchilarning bilimlarini qanday baholash mumkinligi tahlil qilinadi. Shuningdek, maqolada zamonaviy texnologiyalarning boshlang'ich ta'lim tizimida qo'llanilishi o'quvchilarning yozish va o'qish savodxonligini rivojlantirishga qanday yordam berishi haqida so'z yuritiladi. Texnologiyalar o'quvchilarning dars jayoniga faol ishtirok etishini ta'minlab, ularning o'rganish samaradorligini oshiradi. Ushbu maqola o'qituvchilar va ta'lim mutaxassislariga zamonaviy texnologiyalarni ta'lim jarayoniga muvaffaqiyatli integratsiya qilish bo'yicha foydali tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: Zamonaviy ta'lim texnologiyalari, boshlang'ich ta'lim, ona tili, o'qish savodxonligi, interaktiv platformalar, Kahoot, Educaplay, ta'lim jarayoni, o'quvchilarning motivatsiyasi, o'rganish samaradorligi, texnologiyalarni integratsiya qilish, pedagogik innovatsiyalar, onlayn ta'lim vositalari.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ЗАНЯТИЯХ ПО ОБУЧЕНИЮ РОДНОМУ ЯЗЫКУ И ГРАМОТНОСТИ ЧТЕНИЯ (НАПРИМЕР, ТАКИЕ ПЛАТФОРМЫ, КАК КАHOOT И EDUCAPLAY)

Аннотация: В данной статье рассматривается использование современных образовательных технологий, в частности онлайн-платформ, таких как Kahoot и Educaplay, на уроках родного языка и чтения в начальной школе. В статье анализируется роль этих платформ в повышении интереса учащихся к процессу обучения, их эффективность в укреплении их мотивации к обучению и способы оценки знаний учащихся с помощью интерактивных игр и упражнений в образовании. В статье также обсуждается, как использование современных технологий в системе начального образования может помочь в развитии письменной и читательской грамотности учащихся. Технологии повышают эффективность их обучения, обеспечивая активное участие учащихся в уроке. В данной статье преподавателям и специалистам в области образования даются полезные рекомендации по успешной интеграции современных технологий в образовательный процесс.

Ключевые слова: Современные образовательные технологии, начальное образование, родной язык, читательская грамотность, интерактивные платформы, Kahoot, Educaplay, образовательный процесс, мотивация учащихся, эффективность обучения, интеграция технологий, педагогические инновации, инструменты онлайн-обучения.

USING MODERN TECHNOLOGIES IN NATIVE LANGUAGE AND READING LITERACY CLASSES (FOR EXAMPLE, PLATFORMS SUCH AS KAHOOT AND EDUCAPLAY)

Abstract: This article discusses the use of modern educational technologies, in particular online platforms such as Kahoot and Educaplay, in primary school native language and reading literacy classes. The article analyzes the role of these platforms in increasing students' interest in the learning process, their effectiveness in strengthening their motivation to learn, and how to assess students' knowledge using interactive games and exercises in education. The article also discusses how the use of modern technologies in the primary education system can help develop students' writing and reading literacy. Technologies increase the effectiveness of their learning by ensuring students' active participation in the lesson. This article provides teachers and education specialists with useful recommendations for the successful integration of modern technologies into the educational process.

Keywords: Modern educational technologies, primary education, native language, reading literacy, interactive platforms, Kahoot, Educaplay, educational process, student motivation, learning efficiency, technology integration, pedagogical innovations, online learning tools.

Zamonaviy ta'lim tizimida o'quv jarayonining samaradorligini oshirish uchun yangi texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'ziga xos imkoniyatlari ta'lim jarayonini jonlantirib, o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Xususan, ona tili va o'qish savodxonligi darslarida didaktik vosita sifatida Kahoot va Educaplay kabi interaktiv platformalar o'quvchilarga darsni qiziqarli va samarali o'rganishga yordam beradi. Ushbu maqolada onlayn platformalar, xususan, Kahoot va Educaplay vositalarining boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida qo'llanilishi va samaradorligi tahlil qilinadi.

Ona tili va o'qish savodxonligi darslarida texnologiyalarning roli quyidagilardan iborat: Ona tili va o'qish savodxonligi darslari – o'quvchilarning lingvistik kompetentsiyasini rivojlantirishga qaratilgan. Bu darslarda zamonaviy texnologiyalar yordamida o'quvchilarning o'zlashtirish jarayonlarini boshqarish va samarali o'qish faoliyatini tashkil etish mumkin. Bu turdagi texnologiyalar o'quvchilarga mavzularni yanada tushunarli tarzda etkazish, o'rganganlarini mustahkamlash va o'zlashtirish samaradorligini oshirish imkoniyatini yaratadi [1].

O'qish savodxonligi va ona tili darslarida interaktiv texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarni mustaqil o'rganish jarayoniga jalb qilishda, shuningdek, ularning tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Kahoot va Educaplay kabi platformalar orqali o'quvchilar o'z bilishlarini baholash va o'rganishdagi muvaffaqiyatlarni ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladi, bu esa ularni yanada rag'batlantiradi [2].

Kahoot va Educaplay platformalarining imkoniyatlari va ularni qo'llash usullari: Kahoot – o'yin shaklidagi testlar va viktorinalar yaratish imkonini beruvchi interaktiv platforma bo'lib, u o'quvchilarning bilimini tezda baholash uchun ishlatiladi. Kahoot orqali o'quvchilar guruhlar bo'yicha raqobatlashishadi, bu esa o'quv jarayonini qiziqarli va interaktiv qiladi. Uson tuzilishga ega bo'lgan platforma, o'qituvchilarga o'quvchilarning bilim darajasini nazorat qilish va kerakli momentda yordam berish imkoniyatini taqdim etadi. Ushbu platforma shuningdek, o'quvchilarga dars mavzusiga oid savollarni qiziqarli va faol ravishda boshqarish imkonini beradi [3].

Educaplay esa ta'lim jarayonida o'qituvchi tomonidan interaktiv dars materiallari, mashqlar, testlar, viktorinalar va o'yinlar yaratish imkoniyatini beradi. Educaplay orqali boshlang'ich sinf o'quvchilari turli o'yinlar orqali mavzularni o'rganishadi, bu esa o'qish savodxonligini

Index: [google scholar](#), [research gate](#), [research bib](#), [zenodo](#), [open aire](#).

https://scholar.google.com/scholar?hl=ru&as_sdt=0%2C5&q=wosjournals.com&btnG

<https://www.researchgate.net/search/publication?q=worldly%20knowledge>

<https://journalseeker.researchbib.com/view/issn/3060-4923>

rivojlantirishga yordam beradi. Educaplay platformasi o'quvchilarning ko'proq interaktiv va mustaqil o'rganishiga yordam beruvchi vositalardan biridir [4].

Boshlang'ich sinfda ushbu platformalar yordamida dars samaradorligini oshirish usullari: Kahoot va Educaplay platformalarini boshlang'ich sinf darslarida qo'llash o'quvchilarning ta'limdagi motivatsiyasini oshirishga xizmat qiladi. Masalan, Kahoot orqali ona tili va o'qish savodxonligi darslarida quyidagi usullarni qo'llash mumkin:

- Interaktiv viktorinalar: Dars mavzulariga oid savollarni o'quvchilarga qiziqarli tarzda taqdim etish, o'quvchilarni guruhlar bo'yicha raqobatlashishga undaydi. Bu usul bilimni samarali tekshirishga yordam beradi.

- Tezkor testlar: Mavzularni mustahkamlash maqsadida o'quvchilarga vaqt cheklovlari bilan testlar taklif qilish, o'quvchilarning tezkor fikrlash va reaksiya qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi.

- O'yin shaklida mashqlar: Kahoot o'quvchilarga darsda faollikni oshirish va o'rganilgan materialni qiziqarli shaklda eslashga yordam beradi.

Educaplay platformasi yordamida o'quvchilarga moslashtirilgan interaktiv materiallar yaratish mumkin.

- O'yinlar va mashqlar: Educaplay orqali so'zlarni to'g'ri yozish, gaplarni tuzish kabi savodxonlikni rivojlantirishga qaratilgan mashqlar yaratish mumkin.

- Testlar va viktorinalar: O'quvchilarning darsni qanday o'zlashtirganini baholash uchun testlar va viktorinalardan foydalanish o'qish savodxonligini shakllantirishga xizmat qiladi.

Amaliy misollarni ona tili va o'qish savodxonligi fani orqali ko'raylik.

Ona tili darsida: O'quvchilarga so'zlarni to'g'ri yozish va grammatika qoidalarini tushunish bo'yicha Kahoot viktorinasini tashkil etish juda samarali. Dars oxirida o'quvchilar natijalarni ko'rib, o'z bilimlarini mustahkamlashadi. O'quvchilarga so'zlarni to'g'ri tartibda joylashtirish yoki gaplarni to'g'ri tuzish vazifalarini taqdim etish ham bilimlarni yanada oshiradi.

O'qish savodxonligi darsida: Educaplay yordamida o'quvchilarga qisqacha ertak yoki hikoya o'qib berish va so'rovlar asosida o'yin shaklida savollar berish. Bu kabi interaktiv mashqlar o'quvchilarning diqqatini jamlash va o'rganish jarayonini qiziqarli qilishga yordam beradi.

Aldhafeerining fikriga ko'ra, interaktiv o'yinlar va testlar yordamida o'quvchilar o'rganishni osonlashtiradi va bilim olish jarayoni yanada samarali bo'ladi [5]. Ushbu platformalar yordamida o'quvchilar nafaqat o'z bilimlarini mustahkamlashadi, balki dars jarayoniga faol jalb qilinadi.

Sundgren va Eklund ning tadqiqotida, Kahoot platformasining boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish va yozish ko'nikmalarini rivojlantirishdagi samaradorligi haqida ma'lumot berilgan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, Kahoot o'quvchilarga o'z bilimlarini baholash va mustahkamlash imkonini beradi va ularning o'rganishga bo'lgan motivatsiyasini oshiradi [7].

Boshlang'ich sinfda texnologiyalardan foydalanishning samaradorligi

Kahoot va Educaplay platformalarining boshlang'ich sinfda qo'llanishi o'quvchilarning dars jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni yanada faol qilishga yordam beradi. Herzog ning fikriga ko'ra, Educaplay platformasi o'quvchilarning so'z boyligini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu platforma yordamida o'quvchilar so'zlarni o'rganish, gaplarni tuzish va yozish bo'yicha bilimlarini yanada rivojlantiradilar. Educaplay o'quvchilarga turli xil interaktiv mashqlar va o'yinlar yaratish imkonini beradi, bu esa o'quvchilarni darsga yanada jalb qiladi [8].

Doherty tomonidan olib borilgan tadqiqotda, ta'lim texnologiyalarining boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun qanday foydali ekanligi ko'rsatilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, texnologiyalar o'quvchilarga o'qish savodxonligi bo'yicha bilimlarini mustahkamlashda yordam beradi. Masalan, Kahoot va Educaplay platformalari o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan

qiziqishini oshiradi va o'quvchilarga o'qish va yozish bo'yicha bilimlarini yanada rivojlantirish imkoniyatini yaratadi [6].

Xulosa va tavsiyalar

Kahoot va Educaplay kabi texnologiyalar boshlang'ich sinfda o'qish savodxonligini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. Ushbu platformalar yordamida o'quvchilar o'rganishini osonlashtiradi, ularning bilim olish qobiliyati oshadi va dars jarayoni yanada interaktiv bo'ladi. O'qituvchilar uchun bu platformalar o'quvchilarning bilimlarini tez va samarali tarzda baholash imkonini beradi. Zamonaviy ta'lim texnologiyalarini ta'lim tizimida kengroq qo'llash, o'quvchilarning bilim olish jarayonini samarali va interaktiv qilish imkoniyatlarini yaratadi. Bu esa, o'z navbatida, o'qish savodxonligini rivojlantirishda katta ahamiyatga ega bo'ladi. O'quvchilarni ilg'or texnologiyalar yordamida bilim olishga undash, ta'limni yangilashning samarali vositasi sifatida xizmat qiladi. O'quvchilarning ona tilini o'rganish jarayoni ularning umumiy bilim darajasini oshirishga, nutq va yozuv ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Shuningdek, texnologiyalar yordamida darsda o'quvchilarni faol ishtirok etishga undash, o'quvchilarning o'z-o'zini baholash va tahlil qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. O'qish savodxonligi – bu nafaqat o'qish, balki yozuv va til qoidalarini o'zlashtirishni ham o'z ichiga oladi. Bu esa zamonaviy texnologiyalar yordamida tezda rivojlantirilishi mumkin. O'qish va yozishni o'rganishda interaktiv platformalar va o'yin shaklidagi mashqlar o'quvchilarning faolligini oshiradi va ularning o'rganish jarayoniga faol ishtirok etishini ta'minlaydi. O'qituvchi tomonidan sozlangan viktorinalarda o'quvchilar guruhlar bo'yicha raqobatlashadi va ma'lum vaqt ichida to'g'ri javoblarni tanlashga harakat qilishadi. Bu usul, o'quvchilarga materialni eslab qolishning qiziqarli usulini taqdim etadi va ularni o'rganishga ko'proq jalb qiladi. Bu platformalarda testlar, so'zlarni to'g'ri tartibga keltirish, matematik va lingvistik qoidalarni mustahkamlash uchun o'yinlar yaratish mumkin. Kelajakda ushbu texnologiyalardan foydalanish, o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali qilishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Asqarova, M. (2022). Zamonaviy ta'lim texnologiyalari va ularning boshlang'ich sinf darslarida qo'llanilishi. Ta'lim va ilm. <https://journal.education.uz>
2. Tursunqulova, M. (2023). Boshlang'ich sinf ona tili va o'qish savodxonligi darslarida texnologiyalarni integratsiya qilish. Ilmiy jurnallar. <https://ilmiy.uz>
3. Jumaniyozova, N. F. (2023). Onlayn ta'lim vositalarining boshlang'ich sinf darslaridagi roli. Pedagogika ilmiy-tekshirish. <https://pedagogika.uz>
4. Aldhafeeri, A. (2021). The Role of Kahoot in Enhancing Reading and Writing Skills in Primary Education. *Journal of Educational Technology*, 15(2), 45-56.
5. Graziano, A. (2022). The Impact of Educaplay in Improving Reading Literacy. *European Journal of Education*, 13(1), 102-115.
6. Doherty, D. (2020). Educational Technology Integration in Primary Education. *Journal of Educational Research*, 24(4), 322-335.
7. Sundgren, B., & Eklund, S. (2021). Interactive Learning through Kahoot: A Study in Primary School Education. *Journal of Interactive Learning*, 10(1), 40-55.
8. Herzog, H. (2022). Using Educaplay to Enhance Writing Skills in Primary Education. *International Journal of Teaching and Learning*, 19(3), 98-110.